

**R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
D E L O V N O
I N S O C I A L N O
S O D I Š Č E**

VDS sodba Pdp 499/95

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:1997:VDS.PDP.499.95

Evidenčna številka: VDS00214

Datum odločbe: 22.01.1997

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: prenehanje delovnega razmerja - program razreševanja presežnih delavcev - sodelovanje sindikata

Zveza: ZDR člen 34, 35, 35/2, 35/3, 35/4, 34, 35, 35/2, 35/3, 35/4.

Jedro

Pred sprejemom programa razreševanja trajno presežnih delavcev mora direktor takoj, ko ugotovi obstoj prenehanja potreb po delu delavcev, obvestiti delavski svet in sindikate. Ne zadostuje ustna obvestitev predstavnika sindikatov, da se bo sprejemal program razreševanja trajno presežnih delavcev, temveč mora poslovodni organ dostaviti sindikatu in delavskemu svetu pisno gradivo na osnovi katerega lahko sodelujeta s svojimi stališči in mnenji pri sestavi programa. Ker predstavniku sindikata in delavskemu svetu gradivo ni bilo posredovano in jima ni bilo omogočeno sodelovanje pri pripravi programa trajno presežnih delavcev, je bila podana absolutna bistvena kršitev pravil postopka predvidenega v 34. in 35. členu ZDR.

Izrek

Pritožba se zavrne kot neutemeljena in se potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Tožena stranka nosi sama svoje stroške pritožbe.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razveljavilo sklep vršilca dolžnosti direktorja tožene stranke št. SA-14/93 z dne 25.1.1993 in sklep komisije za reševanje ugovorov z dne 5.3.1993 o prenehanju delovnega razmerja tožnici, kot trajno presežni delavki.

Ugotovilo je, da tožnici delovno razmerje pri toženi stranki ni prenehalo dne 16.9.1993 ampak še traja z vsemi pravicami in obveznostmi iz delovnega razmerja. Toženi stranki je naložilo, da je dolžna tožečo stranko pozvati nazaj na delo in ji izplačati znesek 458.471,00 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od zapadlosti posameznih zneskov dalje do plačila in ji povrniti stroške sodne takse v znesku 1.675,40 SIT. Podredni tožbeni zahtevek je zavrnilo.

Sklenilo je, da tožena stranka nosi sama svoje stroške postopka.

Zoper zgoraj navedeno sodbo se pritožuje tožena stranka iz razloga zmotne ugotovitve dejanskega stanja in napačne uporabe materialnega prava. Meni, da je ugotovitev sodišča, da je bila podana bistvena kršitev postopka določanja presežnih delavcev zaradi nesodelovanja sindikata in delavskega sveta v smislu določb zakona, nepravilna.

Tožena stranka se je v letih 1989 - 1990 formirala kot družba z omejeno odgovornostjo v skladu s tedaj veljavnim zakonom o podjetjih in je bil tako organ upravljanja upravni odbor, ki je bil sestavljen iz predstavnikov kapitala družbenikov in predstavnika oz. delegata živega dela tožene stranke, ki je predstavljal delavce. Tako je bil predstavnik delavcev že od ugotovitve direktorja o obstoju trajnega prenehanja potreb po delu delavcev seznanjen z vsemi elementi v smislu določb 34. člena ZDR in je tudi kot član upravnega odbora sodeloval pri sprejemu programa presežnih delavcev. Sindikalni zaupnik res ni dobil pisnega gradiva o ukinitvi delovnih mest, bil pa je s strani v.d. direktorja seznanjen, da se pripravlja program presežnih delavcev in da bo v danem primeru ukinjeno delovno mesto administrator - kurir. 34. člen ZDR ne določa obličnosti glede obvestila delavskemu svetu in sindikatu. Iz izvedenega postopka pa izhaja, da je bil predstavnik sindikata ustno obveščen v smislu 2. odst. 34. člena ZDR. Pritožba še navaja, da sodišče pri razsodbi ni upoštevalo, da je tožnica ves čas prejemale nadomestilo za čas brezposelnosti in tudi ni ugotavljalo v kakšni višini, zato je tudi odločitev glede glavnice in teka zakonitih zamudnih obresti nepravilna. Pritožba predlaga, da pritožbeno sodišče izpodbijano sodbo razveljavi in potrди izpodbijane sklepe oz. podredno, da jo razveljavi in vrne sodišču prve stopnje v novo odločanje.

Tožeča stranka je podala odgovor na pritožbo v katerem predlaga zavrnitev pritožbe in opozarja na stališče, ki ga je sodna praksa že zavzela v podobnih primerih in sicer, da gre za absolutno bistveno kršitev postopka, če sindikat pred sprejemom odločitve o trajnih presežkih ni zaprosen za mnenje. Pri tem še opozarja, da tožena stranka ni zagotovila sodelovanja delavskega sveta, ki je po tedaj veljavnih aktih še obstajal.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo v mejah pritožbenih razlogov in po uradni dolžnosti (2.odst.365.čl. člena ZPP) in ugotovilo, da je sodišče prve stopnje popolno ugotovilo odločilna dejstva in nanje pravilno uporabilo materialno pravo, v postopku pa tudi ni zagrešilo absolutnih bistvenih kršitev na katere mora sodišče paziti po uradni dolžnosti, ko preizkuša sodbo sodišča prve stopnje. Pritožbeno sodišče se strinja z dejanskimi in pravnimi zaključki sodišča prve stopnje in v zvezi s pritožbenimi navedbami še dodaja.

Neutemeljene so pritožbene navedbe, da zakon ne določa obličnosti seznanitve delavskega sveta in

predstavnikov sindikata. 28. člen Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (Ur.l. RS št. 31/90), ki je veljala v času sprejemanja programa trajno presežnih delavcev je določal, da mora poslovodni organ in strokovne službe zagotoviti sindikatu podatke o vseh vprašanih o katerih v družbenem podjetju odloča delavski svet in njegov izvršilni organ oz., ki jih v mešanih podjetjih obravnava delavski svet. Tožena stranka je bila sicer že preoblikovana, tako da je bil organ upravljanja upravni odbor, vendar je bilo potrebno smiselno uporabiti te določbe in sindikatu vročiti gradiva, to je program razreševanja trajno presežnih delavcev pred obravnavo na seji upravnega odbora in prav tako bi tožena stranka morala na sejo upravnega odbora vabiti predstavnika sindikata. Prav tako pa je tožena stranka imela v statutu še vedno opredeljen delavski svet in njegove pristojnosti, zato bi po določbi 35. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR - Ur.l. RS št. 14/90, 5/91) morala zagotoviti sodelovanje delavskega sveta pri pripravi in sprejemu programa razreševanja trajno presežnih delavcev, kot je to določal 2. odst. 35. čl. ZDR. Pred sprejetjem programa pa bi moral direktor takoj, ko je ugotovil obstoj prenehanja potreb po delu delavcev obvestiti delavski svet in sindikate. Seznanitev delavskega sveta in sindikatov ne pomeni le ustne seznanitve o tem, da se bo sprejemal program razreševanja presežnih delavcev, temveč mora poslovodni organ dostaviti gradivo delavskemu svetu in sindikatu, ki imata pravico sodelovati pri pripravi programa s svojimi stališči, mnenji in predlogi. Sindikat in delavski svet seveda nista zavezana, da taka stališča sprejmeta oz. da nanj data pripombe in predloge, vendar morata imeti možnost, da gradivo obravnavata. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da predstavnik sindikata gradiva ni prejel, prav tako pa gradivo ni bilo posredovano delavskemu svetu. Pritožbene navedbe, da delavski svet ni imel več svoje funkcije, ker je bil organ upravljanja upravni odbor, ki je imel tudi predstavnika delavcev, so neupoštevne. V statutu ima tožena stranka namreč določeno, da je delavski svet pristojen za: obravnavo predlogov splošnih aktov, ki urejajo pravice in obveznosti delavcev, ki izhajajo iz delovnega razmerja; spremljanje in izvrševanje kolektivne pogodbe in splošnih aktov, ki se nanašajo na socialni in ekonomski položaj delavcev družbe ter za določanje stališč za delo delegata delavcev družbe v skupščini, upravnem in nadzornem odboru (76. člen). Iz navedenih določb izhaja, da je delavski svet tudi po statutu tožene stranke imel pristojnost, da obravnava program razreševanja trajno presežnih delavcev. Zbor delavcev z dne 15.12.1992, na katerem je bila dana splošna informacija, da je v teku postopek ugotavljanja presežnih delavcev, ni nadomestil, kot pravilno ugotavlja sodišče prve stopnje, postopka predvidenega v 34. in 35. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Ker je torej sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da je tožena stranka v postopku sprejema programa trajno presežnih delavcev storila absolutne bistvene kršitve pravil postopka in sicer 2., 3. in 4. odst. 35. člena Zakona o delovnih razmerjih, ki jih sodišče ne more odpraviti, je pravilno razveljavilo sklepe tožene stranke o določitvi tožnice kot trajno presežne delavke.

Neutemeljene so pritožbene navedbe, da sodišče ni upoštevalo, da je tožnica v času, ko ji je prenehalo delovno razmerje pri toženi stranki, prejela nadomestilo za čas brezposelnosti in tudi ni ugotovilo v kakšni višini. Sodišče prve stopnje namreč ni bilo dolžno upoštevati, da je tožnica prejela denarno nadomestilo za primer brezposelnosti iz razloga, ker bo morala ta sredstva vrniti Zavodu za zaposlovanje in jih ni moč kompenzirati s plačo, ki bi jo morala prejemanj od tožene stranke.

Glede na vse navedeno je pritožbeno sodišče pritožbo tožene stranke zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

Sklenilo je, da tožena stranka nosi sama svoje stroške pritožbe v skladu z določbo 2. odst. 22. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS - Ur.l. RS št. 19/94).

Datum zadnje spremembe: 23.08.2009